

Ohje hoitosuhteessa oleville potilaillemme

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Turun yliopistollinen keskussairaala

Kitarisaleikkaus (adenotomia)

Kitarisa

Kitarisa on samanlaista kudosta kuin imusolmukkeet. Se sijaitsee nenänielussa nenäkäytävien takana ja korvatorvien suuaukkojen seudussa eikä sitä näe suuhun katsottaessa. Kitarisa häviää tavallisesti itsestään aikuisikään mennessä.

Lapsilla kitarisa voi suurentua ja ahtauttaa nenänielua, jolloin se hankaloittaa nenän kautta hengittämistä aiheuttaen kuorsausta, nukkumisongelmia ja levottomuutta päiväaikaan. Suurentunut kitarisa voi myös huonontaa välikorvien ilmastoitumista ja lisätä alttiutta tulehduksille välikorvassa.

Kitarisaleikkaus

Kitarisaleikkaus tehdään päiväkirurgisena toimenpiteenä. Potilas tulee sairaalaan aamulla sovittuna ajankohtana ja pääsee kotiin saman päivän aikana.

Kitarisaleikkaus tehdään nukutuksessa ja se kestää noin 30 minuuttia. Leikkauksessa poistetaan nenänielun risakudosta suun kautta. Leikkausalueen haavan päälle kasvaa uusi limakalvo muutamassa päivässä, eikä ompeleita tarvita.

Leikkauksen jälkeen

Kotiinlähtö onnistuu, kun potilaan vointi sen sallii. Toimenpidepäivänä juomien ja ruokien tulisi olla viileitä ja pehmeitä. Sopivaa ruokaa leikkauksen jälkeen on esimerkiksi jogurtti, jäätelö, kiisseli, perunamuusi ja pasta. Juominen on tärkeämpää kuin syöminen. Seuraavana päivänä ei ole enää rajoituksia ruuan suhteen.

Toimenpidepäivänä lapsi tarvitsee lepoa ja aikuisen valvontaa. Leikkauksen jälkeen saattaa tulla vähän veristä eritettä suusta tai nenästä. Nukutusaineet voivat aiheuttaa pahoinvointia leikkauspäivänä. Myös väsymys, lievä lämmönnousu ja kurkkukipu, joka voi säteillä korviin, on normaalia parin päivän ajan leikkauksen jälkeen. Kipulääke helpottaa oloa ja riittävä juominen ehkäisee lämmönnousua.

Hengitys voi haista poikkeavalle paranemisvaiheessa. Haju johtuu nieluun ilmaantuvista peitteistä, jotka kuuluvat normaaliin paranemiseen. Kuorsaus on tavallista muutamana yönä leikkauksen jälkeen johtuen leikkausalueen turvotuksesta.

Paraneminen on yleensä nopeaa, eikä jälkitarkastusta tarvita. Kotihoidon pituus on lapsella 1–3 päivää, jonka jälkeen voi mennä päivähoitoon / kouluun. Aikuisten toipumisaika on pidempi, ja sairausloman pituus on 5 päivää. Fyysistä rasitusta ja saunomista on vältettävä viikon ajan.

Alle 7-vuotiaan lapsen toisella vanhemmalla on oikeus Kelan korvaukseen leikkauspäivältä. Lääkäri kirjoittaa tarvittaessa tätä varten tarvittaessa D-todistuksen. Muista kotihoitopäivistä lääkärintodistusta ei kirjoiteta.

Kivunhoito

Leikkauksen jälkeen kivun hoitoon tarvitaan yleensä kipulääkkeitä, joista lääkäri kirjoittaa reseptin. Kipulääkkeitä on hyvä antaa lapselle leikkauksen jälkeen säännöllisesti parin päivän ajan reseptiin kirjoitetun annosohjeen mukaisesti ja sen jälkeen tarpeen mukaan. Itkuisuus, ärtyneisyys, huono syöminen, juominen ja nukkuminen viittaavat usein lapsen kivuliaisuuteen. Aamuisin kipu voi olla voimakkaampaa. Riittävä nesteytys sekä viileä ruoka ja juoma lievittävät myös kipua lääkehoidon lisänä.

Ota yhteys sairaalaan, jos

- lapsella on kovaa kipua, joka ei kipulääkkeellä helpotu
- lapsella on vaikeuksia syödä tai juoda riittävästi kipulääkityksestä huolimatta
- vointi huononee tai lapsi on voimaton
- lapselle nousee yli 38 asteen kuume tai pieni lämpöily jatkuu kauemmin kuin kaksi päivää
- suusta tai nenästä vuotaa runsaammin verta tai lapsi oksentaa verta
- lapsella on hengitysvaikeuksia.

Yhteystiedot ympäri vuorokauden

Korvapäivystys T-sairaala, puh. 02 313 1525 (Savitehtaankatu 7, 20540 Turku)

6.2.2026